

Prof. dr hab.n.med Irena Walecka-Herniczek
Klinika Dermatologii CMKP/PIM MSWiA
02-507 Warszawa, ul. Wołoska 137
tel. 477221813
mail: irena.walecka@cskmswia.gov.pl

Warszawa, 25.08.2024

Ocena

Pracy doktorskiej magister Magdaleny Jasińskiej-Słowik
pod tytułem „**Ocena wybranych parametrów psychomedycznych u pracowników banku
w odniesieniu do środowiska pracy**”

Od dawna wiadomo, że środowisko pracy ma ogromny wpływ na poziom zadowolenia człowieka nie tylko z życia zawodowego, ale także przekłada się na ogólną satysfakcję życiową. Sposób i środowisko pracy zmieniają się wraz z rozwojem technologii, postępowaniem organizacyjnym, zmianami społecznymi, ale także innymi uwarunkowaniami, co można było zaobserwować w dobie pandemii Covid-19. Istnieje wiele czynników, które mają wpływ na sposób wykonywania obowiązków zawodowych przez pracowników, a tym samym na efektywność i satysfakcję z pracy oraz ogólną jakość życia zawodowego. Zmieniający się charakter pracy w naturalny sposób wpłynął na oczekiwania i potrzeby pracowników. Niestety w ślad za zmianami nie nadążają współczesne biura, których organizacja odbiega od aktualnych oczekiwań pracowników. Jednym z bardzo istotnych czynników jest model organizacji pracy.

W ramach rozprawy doktorantka przeprowadziła badania, które miały na celu ocenę wpływu środowiska pracy na zdrowie psychiczne i fizyczne pracowników. Doktorantka przeanalizowała szereg wskaźników psychomedycznych w kontekście przejścia z tradycyjnego biura do przestrzeni opartej na koncepcji Activity Based Working (ABW). Activity Based Working (ABW) to model organizacji pracy, który skupia się na aktywnościach wykonywanych przez pracowników, a nie na przypisywaniu im stałych miejsc pracy. ABW zachęca pracowników do przejścia odpowiedzialności za swoją pracę i rezultaty.

Pracownicy mają większą autonomię w organizowaniu swojego czasu i sposobu pracy, co z drugiej strony wymaga dużej samodyscypliny i odpowiedzialności.

Doktorantka postawiła sobie za cel zbadanie efektywności tego modelu organizacji pracy w stosunku do modelu tradycyjnego, weryfikując jego zastosowanie jako narzędzia poprawy satysfakcji i zdrowia pracowników. W literaturze nie było dotychczas zbyt wielu opisów wpływu ABW na redukcję stresu oraz przystosowania środowiska pracy do zindywidualizowanych potrzeb zdrowotnych i osobistych pracowników. Stąd temat wybrany przez Doktorantkę wydaje się być innowacyjny, a wyniki obiecujące i zachęcające do dalszych badań.

Doktorantka wyznaczyła sobie jako główny cel pracy analizę wskaźników psychomedycznych pracowników w firmie korporacyjnej, porównując tradycyjne biura z przestrzenią biurową opartą na koncepcji Activity Based Working (ABW). Zbadano okres przejścia z tradycyjnego biura do przestrzeni ABW, analizując równocześnie czynniki takie jak staż pracy, podatność na bóle kręgosłupa związane z pracą siedzącą oraz motywację pracowników do wykonywania zadań, a także wpływ pracy w zgodności z koncepcją ABW na jakość wykonywanej pracy oraz satysfakcję pracowników. Przed rozpoczęciem badania doktorantka uzyskała zgodę Komisji Bioetycznej Uniwersytetu Medycznego w Łodzi (numer RNN/387/18/KE z dnia 13.11.2018 roku).

Przedstawiona do recenzji rozprawa doktorska ma układ typowy dla tego typu prac naukowych. Maszynopis liczy 130 stron i składa się ze streszczenia w języku polskim i angielskim, spisu treści, wstępu, celów pracy, zastosowanych metod badawczych oraz metod statystycznych, wyników badań, dyskusji i wniosków oraz spisu piśmiennictwa. W pracy zamieszczono 3 ryciny i 60 tabel stanowiących uzupełnienie opisu wyników i dokonanych analiz statystycznych. Układ tekstu w rozprawie jest przejrzysty, a podział tekstu na podrozdziały ułatwia czytelnikowi zapoznanie się z poszczególnymi fragmentami rozprawy doktorskiej. We wstępie, który obejmuje 15 stron maszynopisu, Autorka rozprawy, w oparciu o piśmiennictwo, zapoznaje czytelnika z definicją i możliwościami zastosowania ABW, czynnikami mającymi wpływ na sposób pracy, oraz przedstawia narażenia pracowników będące następstwem pracy biurowej.

W dalszej części Doktorantka przedstawia hipotezy swojej dysertacji:

Hipoteza 1: Zastosowanie ABW wpływa na zmniejszenie częstotliwości dolegliwości bólowych ze strony różnych odcinków kręgosłupa.

Hipoteza 2: Zastosowanie ABW wpływa na zwiększenie odczuwanej Satysfakcji z Pracy, Zadolenia z Pracy i zmniejszenie odczuwanego stresu.

Hipoteza 3: Osoby charakteryzujące się większą gotowością do zmiany bardziej doceniają koncepcję ABW i chętniej korzystają z udogodnień z tym związanych.

Hipoteza 4: Osoby pracujące w koncepcji ABW charakteryzują się wyższym poziomem poczucia własnej skuteczności.

Hipoteza 5: Osoby charakteryzujące się mniejszą wiedzą z zakresu ergonomii pracy częściej odczuwają dolegliwości bólowe ze strony kręgosłupa.

Hipoteza 6: Częstotliwość odczuwania dolegliwości bólowych ze strony kręgosłupa wpływa na obniżenie poziomu satysfakcji z pracy i poziomu zadowolenia z pracy.

Hipoteza 7: Częstotliwość odczuwania dolegliwości bólowych ze strony kręgosłupa koreluje z poziomem odczuwanego stresu.

Hipoteza 8: Znajomość zasad ergonomii i praca w ABW jest czynnikiem chroniącym przed bólami kręgosłupa u osób z otyłością.

Hipoteza 9: U osób relokowanych (zmieniających środowisko pracy) czynniki takie jak wiek, wysoki wynik w kwestionariuszu gotowości do zmiany, wysoki wynik w kwestionariuszu poziomu własnej skuteczności istotnie wpływają na obniżenie poczucia stresu.

Hipoteza 10: Osoby, które charakteryzują się większym wynikiem IZZ, lepiej oceniają pracę w koncepcji ABW.

Hipoteza 11: Osoby z wysokim wynikiem w teście BHP mające wysoki wynik IZZ lepiej oceniają pracę w koncepcji ABW.

Hipoteza 12: Wśród osób relokowanych (zmieniających środowisko pracy) poziom stresu jest wyższy niż w społeczeństwie ogólnym.

Uważam, że sformułowane przez Doktorantkę hipotezy pracy są zasadne i wskazują, jaki będzie kierunek badań. Zostały prawidłowo ujęte, są możliwe do zrealizowania i świadczą o umiejętności planowania badań naukowych przez Doktorantkę.

Badaniu zostało poddanych 396 osób, odpowiednio 196 kobiet i 200 mężczyzn, pracowników międzynarodowej korporacji mającej swoją siedzibę w Polsce, w centrum Łodzi.

Respondentów – pracowników budynków B i D – podzielono na 2 grupy: grupę badaną składającą się z 200 pracowników, którzy w poprzednim miesiącu zostali przeniesieni z budynku A do budynku B lub D, oraz grupę kontrolną składającą się ze 196 pracowników, którzy od początku pracują w budynku D lub B w oparciu o koncepcję Activity Based Working. W badaniu Autorka zastosowała walidowane kwestionariusze psychologiczne i ankiety własne, takie jak: Skala odczuwanego stresu (PSS-10), Skala satysfakcji z pracy

(SSP), Minesocki kwestionariusz zadowolenia z pracy, Inwentarz Zachowań Zdrowotnych (IZZ), Skala uogólnionej własnej skuteczności (GSES), Kwestionariusz gotowości do zmiany, Autorski kwestionariusz występowania bólów kręgosłupa w pracy siedzącej i znajomość koncepcji Activity Based Working oraz Autorski test z zakresu BHP – ergonomia pracy biurowej z monitorem ekranowym, a także pomiary ciała -wagi i wzrostu. Autorka zastosowała różne metody statystyczne w zależności od analizowanych danych, w obliczeniach przyjęła poziom istotności wynoszący 0,05.

Podobnie jak we wprowadzeniu, również w dyskusji Doktorantka wykazała się znajomością badanego zagadnienia. Dyskusja kończy się wnioskami będącymi potwierdzeniem bądź zaprzeczeniem przyjętych hipotez. Autorka na podstawie wyników badań dowodzi, że pracownicy przenoszący się do nowej lokalizacji doświadczają wyższego stresu niż ogół społeczeństwa oraz, że wyższe poczucie skuteczności związane jest z większym stresem. Pomimo braku wpływu gotowości do zmiany, wyższy stres koreluje z większą pomysłowością i mniejszym optymizmem. Wyniki wskazują na złożoną rolę zmiany lokalizacji w psychomedycznych reakcjach pracowników.

Spis piśmiennictwa obejmuje 90 pozycji, cytowanie poszczególnych pozycji piśmiennictwa jest prawidłowe, a sam spis przygotowany zgodnie z ogólnie przyjętymi zasadami.

Uwaga recenzenta: praca napisana jest w kilku miejscach niepoprawnie językowo i stylistycznie, uwaga ta stanowi jedynie propozycję poprawek i korekty przed oddaniem jej do druku w czasopiśmie medycznym i nie rzutuje na globalną pozytywną ocenę pracy.

Przedłożona do recenzji rozprawa doktorska pomimo drobnej uwagi przedstawionej powyżej świadczy o dużej wiedzy Doktorantki, która swobodnie porusza się w temacie, umiejętnie go analizuje i adekwatnie przedstawia zaprezentowane dane. Ponieważ ostatnie lata są ciągłym poszukiwaniem warunków optymalizacji środowiska pracy, rozprawa ta doskonale wpisuje się w aktualny nurt badawczy, stanowiąc istotny wkład w zarządzanie miejscem pracy. Podjęta przez Doktorantkę tematyka jest ze wszech miar aktualna, a wnioski z badań wskazują jak istotną rolę odgrywa zmiana lokalizacji w psychomedycznych reakcjach pracowników. Całość pracy stanowi doskonały materiał do wykorzystania w praktyce korporacyjnej, w ciągle rozwijającej się dziedzinie zarządzania środowiskiem pracy. Całkowity dorobek naukowy Doktorantki stanowi 1 praca oryginalna o wartości IF 2 oraz MNiSW 100 opublikowana w International Journal of Occupational Medicine and Environmental Health 2023;36(4):526–540 pod tytułem „Perception of the activity-based

working concept by bank's employees as a working condition", w którym Doktorantka jest pierwszym autorem. Zainteresowania naukowe magister Magdaleny Jasińskiej-Słowik są zbieżne z zagadnieniami omawianymi w ramach recenzowanego przewodu doktorskiego.

Reasumując, przedstawioną rozprawę doktorską oceniam dobrze. Analiza uzyskanych wyników, porównanie ich z danymi dostępnymi w literaturze, dobór piśmiennictwa, wskazują, że magister Magdalena Jasińska-Słowik jest osobą umiejącą prowadzić badania naukowe, oraz wyciągać właściwe wnioski. Rozprawa odpowiada warunkom określonym w Ustawie o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki z dnia 14.03.2003 z późniejszymi zmianami (Dz. U. nr. 65, poz. 595) w związku z art.179 ust.1 ustawy z dnia 03 lipca 2018. Przepisy wprowadzające ustawę - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U z 2018 poz 1669 z późn. zm.)

W związku z powyższym przedkładam Wysokiej Radzie Dyscypliny Nauki Medyczne Uniwersytetu Medycznego w Łodzi wniosek o dopuszczenie magister Magdaleny Jasińskiej-Słowik do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

Prof. dr hab. n. med.
Irena Walecka-Herniczek
Specjalista dermatolog-wenerolog
Specjalista balneologii i medycyny fizykalnej
ZUS 3891974

